

LAIŠVĒS KOVA

MLKS RYTY LIŠTUVOS BRITĒS ORGANAS

1938 m.

sausis-vasaris

Nr. 1-3

VASARIO 16-LECĪOS REIKSMĒ

16. vasario 16d. - tai gilaus tautinio lietu-
vių susipratimo simbolis, kuris anovis dienomis
išreiškė tai, kad mūsų tauta smūž vergovėje ne
tik išliko gyva, bet kartu pasiekė tą aukštą dvasi-
sinio subrendimo laipsnį, kuris jau suteikė pasi-
ryžimo ir galios siekti savaraimę valstybinio
gyvenimo. Didžiausių pastangų ir daugelio kruvinių
sukų kaina š. užsimojimo pavyko tautai įgyvendin-
ti: ji tapo laisva, nors ne dėl savo kaltės ir ne
teko žymios dalies savo teritorijos.

Daugiau, kaip dvidešimt laisvojo gyvenimo metų
parodė, kad Lietuva, iš tikrųjų, buvo laisvei pri-
brendusi. Nors po žiaurią svetimąją okupaciją ir
po neikintamo karo krašte šis buvo labai nuoli-
kotas, nors po tiek metų vergavimo nuaukusiai ir
pakrikusiai, bet brutaliai carų imperijai šalis
buvo labai atsilikusi ekonominio ir kultūrinio at-
zvilgiu, tačiau laisvėj tauta beuomet atkuto. Pa-
gal buvusias sąlygas laisvoji Lietuva pasiekė tie-
siog didingų laimėjimų. Žmonės, kurie buvo matę Lie-
tuvą carų laikais ir vėl ją išvysdavo po kelio
liko laisvojo gyvenimo metų, tvirtindavo, kad sun-
ka esą šita tauta, beuapžinti: taip labai ji atro-
dė praėiesėjusi ir pagreėjusi.

Iveikusi pirmuosius laisvojo gyvenimo sunku-
mus, tauta tikėjosi kur kas didesniais laimėjimais

Am. Nr. 36

L. K. CK
Pretoria
Javimais
laikraštis

pasiekti savo ateitį. Deje, pasaulinių sukretimų išsivoje ji neteko laisvės ir štai jau dvylik-ti metai, kaip neša žiauriausią vergiją. Ypatia-gai ši antroji bolševikų okupacija baisiausiu svoriu užgriuvo šali. Šiandien bandoma ne tik galutinai sugriauti tai, ką tauta pasiekė lais-voje gyvenimo metais, bet yra siekiama ją tie-siog fiziškai sunaikinti ir visiškai užgauti paskutinį jos dvasios sisavimą.

Bet lietuvių tauta šiame baisiausiame padė-jime tebegyvena laisvoje gyvenimo prisiminim-u ir šėviryzimu ją vėl atgauti. Vasario 15-to-sios datą per daug giliai įrašyta į lietuvių sielą, kad būtų galima ją ištrinti. Su jos švie-sa širdyje buvo dešimtys tūkstančių lietuvių partizanų, ir dabar jie tebedata, su jos šviesa ir ilgesiu širdyje šitai tūkstančių trešimtųjų neša savo sunkiąją dalį ir sutinka mirti šal-tajame Sibire, su jos šviesa, kaip didžioje lais-vės viitimi, sieloje neša visa tauta sunkiosios vergijos ir tragiškosios kovos našte.

Vasario 15-tosios šviesa negėsta lietuvių širdyje ir niekada neužges! Jau labiau, kad šios datos reikšmė ir teisingumas yra pripažin-ta viso laisvojo pasaulio. Didžiosios demokratų jos šalys, kaip JAV, Anglija, Prancūzija ir kt. tebepripažįsta Lietuvos valstybingumą, šia tebe-ra mūsų valstybės pasiuntiniai, šia tebevalioja mūsų valstybiniui dokumentai ir paai, šia tebe-gerbiamos mūsų valstybinės tradicijos, šai iš-kilmingai smerkiamas bolševikų kurto aktas. Laisvajame pasaulyje vykstančiuose mūšiniui muose, konferencijose, įvairiose tarptautinose organizacijose Lietuva abstovaujama kaip ataki-ra valstybė. Atsakingi didžiųjų valstybių poli-tikai ir veikėjai duoda viešas ir iškilmingas pažadas, kad Lietuvai vėl bus grąžinta laisvė.

Tai vis padėka to, kad tauta, paskelbusi 1918 m. vasario 16-ąją, savo laikų sugebėjo ją įkū-nyti ir apginti, o šios sunkios vergijos metais moka taip didvyriškai kovoti už tamo akte pa-

skelbtą laisvės idėję.

Ir siemtinės Vasario 16-tosios metu, kai mūsų šalis tik pogrindyje, o dauguma tautiečių tik savo širdyje tegalės švęsti šią didžiąją dieną, laisvajame pasaulyje ši šventė bus švenčiama ir lietuvių ir svetimųjų. Mūsų trišalvės iškilmingai plėvesuos visuose laisvojo pasaulio kraštuose, kur tik yra lietuvių. Vertu vyks iškilmingi susirinkimai ir minėjimai. Užsienio valstybių radijas ir spauda prabilis apie mūsų pavergtą šalį. Iš ten suskambės ir mūsų kovojančių dėl laisvės veikėjų balsas, kad sutvirtintų mūsų laisvės viltį ir pasiryžimą nenustoti kovojus iki pergalės, nes laisvės diena mums tikrai išauš, ir Vasario 16-tosios vėliavos vėl laisvai plėvesuos laisvojo Lietuvos šalyje.

M. A. U t v y d i a

LIEPUVAI

Tavę daug amžių piktas priešas
Kaip vergę kalino tamsiam rūsy,
Kelei apgese tavo akys šviesios,
Kol tu buvai pamiršus, kas esi.

Prikelė dainiai praeitį ir garbę,
Ir tu prisiminei, kas tu buvai,
Kad žygius išdidžius ir pasakišką narę
Įrasė amžiuosna tėvų tėvai.

Kad lėmė jų ranka tautų rytojų,
Kad kovea jie, kaip mitų milžinai,
Kol kelis jiems žygiuojantiems pastojo
Juodųjų marių didis vandenis.

Tau praeitis parodė laisvės taką,
Ir tu svėrupinai sunkias grandis,
Nors pė prastu rėbu nustojo plakus
Ne vieną karžygio drąsi širdis.

Numetus pančius, tu jauna sustojai
Ir kelią ateitin rinkai.
Atsikvėpė laisvai žalieji tavo gojai,
Ir brendo rimtyje laukai.

Bet greit dangus lyg varis raust pradėjo
Nuo bundančių naujų audrų,
Ir bloškė vėl tave vergijon vėjai
Rytų ir Vakarų.

Jie grūmės ties tavim kovos perkūnais,
Tu sužeista, nualinta tapai,
Ir šiandien graužis tavo jauną kūną
Baisiau nei maras ir pikti raupai:

Aplūde iš rytų, tave šauriai niokoja
Pikčiausioje gaujos barbarų naujų,
Kad iškankinta pultum jiems po kojų,
Lig kelių braidančių tavu krauju.

Bet koveis tu prieš jų brutalią galią,
Nors gėsdavo laimėjimą viltis,
Nes simtą kart geriau už jų nevalią
Atrodė tau mirtis.

Ir ginama krauju naujų didvyrių,
Tartum senovėj atkakli tapai,
Ir švelnios lygumos tavų laukų ir girių
Kas kartą priešui verė kaip kapai.

B
Bet vėl nauji būriai tavęs tramdytiėjo
Lyg maras plūsdami tavais laukais,
Ir jie per daugel kraujo tau praliejo,
Ir tu šiandien tu agonijoje blaškais.

Bet kartą dar pakilsi prieš tironus,
Ir siautės kerštas kaip audra didus,
Ir liesi žemėn kraują jų reidong,
Kaip iš žaures piktus nuodus.

Arši tu būsi, kaip kadais Krimhilda,
Ir tartum žolę priešus kirs mirtis,
Bet laikas kruvinas žymes išdildys,
Ir grįš tau vėl ramybė ir rimitis.

ATIDUK PĖVYNĖI,
KA PRIVALAI

T r a i d e n i s

ISTEŠKINE LIGI GAID

Vasario 15-rosios mintys

Tryliktoji karta mūsų tauta savo didžiąją sventą svėdžia vergijos sąlygomis. Tačiau jos pavergimas yra tik išorinis. Savo dvasioje tauta nėra vergė, nes pavergėjui ji niekada neparsidavė. Atvirksiškai: visada ji kovojo taip atkakliai, kiek tik tokioj padėtyj buvo įmanoma.

Ta pasipriešinimo kova tautai pasirodė būtina. Ji kilo sąlygiškai. Jos reikalingumas buvo intinktyviai pajustas. Tautos orralinis taurumas, jos laisvės ir teisingumo meilė, jos tautinio išdidumo ir savigarbos jausmas verste vertė ją aktyviai pasipriešinti vergijai, paniekai, fiziskam naikinimui ir dvasiniam žalojimui.

Milziniškų sunkų poreikalavo ši kova: dešimtys tūkstančių jau buvo kovos lauke, daug tūkstančių mirė baisiausiais kankinių mirtimi... Ne veltai gaudas apie šią kovą nuskambėjo visam pasauliui. Ir laisvasis pasaulis buvo nustebintas mūsų mažos tautos dvasinės didybės, kuri buvo parodyta tokioj tragiškoj ir nelygioj kovoje. Kartu ši kova buvo vienas rimtesnių išėjimų laisvajam pasauliui, kas jo galėtų laukti komunizmo išigalėjimo atveju, ir tiesiog smūgis į veidą tiems, Vakarų veikėjams, kurieėjo nuolatinius bendradarbiavimo keliu su didžiuoju pasaulio priešu.

Šiandien laisvasis pasaulis pripažįsta, kad lietuvių tauta iš visų pavergtųjų tautų parodė didžiausią pasipriešinimą Maskvai ir įrodė, kad ji labiausiai verta laisvės, negu kuri nors kita tauta. Štai ką apie mūsų tautos kovos pripažinimą lais

vajame pasaulyje pasakė VLIK-o pirma. prel. M. Krupavičius savo kalėdiniam sveikinime lietuvių tautai: "Lietuvių tauta yra pirmoji tarp tų tautų, kurios šiandien parodė daugiausiai pastangų kovoje dėl laisvės. Ji taip pat yra pirmoji tarp tų tautų, kurios šiuo metu sudėjo didžiausias aukas laisvės kovoje. Viso pasaulio spauda labai palankiai rašo apie Lietuvą ir apie jos laisvės siekimą. Ypatingau daug rašo užsienis apie Lietuvos partizanus ir jais žavisi.

Ši mūsų tautos kova neišivaizduojamai didesnę įtampą sukėlė Maskvai. Suprantama kodėl. Priešas čia patyrė labai skaudžių fizinių nuostolių. Bet kur kas didesnis pralaimėjimas jį ištikio moralinėje srityje. Jo pasauliui triūbuojama propaganda apie tautų išlaisvinimą čia patyrė vieną skaudžiausių smūgių. Pasauliui čia buvo parodyta, kad jo "išlaisvintos" tautos geriau renkasi mirtį, negu tokį "išlaisvinimą". Dar baisiau Maskva slutina tai, kad ji šitoje kovoje mato, jog pavergtosios lietuvių tautos ji net baisiausiomis priemonėmis palausti negali. Būdama fiziškai šimta kartų galingesnė, ji yra menka prieš mažojo priešo didžiąją moralinę ištvėrę ir dvasinį pranašumą.

Jau aštunta kartą švęsdami antrojo bolševikų okupacijoje Vasario šešioliktosios šventę, turime štai ką konstatuoti: priešas, nors ir padarė mums be galo skaudžių fizinių nuostolių, tačiau mūsų tautos dvasios nepalaužė, tos kovos organizuotumo susardyti neišstengė.

Tryliktoji nelaisvė švenčiama Vasario dešimtoji lietuvių tauta sutinka pasipriešinimo ir kovos sąlygomis. Ir svarbiausia organizuotos kovos sąlygomis. Tai konstatuojame mes. Kartu tai konstatuoja ir priešas. Suprantamas jo įnirtimas. Todėl gerai žinome, kad atlaidumo iš jo pusės nėra ko tikėtis. Kovą teks tęsti tokiu pat pasiaukojimu ir atkaklumu, kaip ligi šiolei.

Gerasi žinome, kad visuomenėje mūsų tauta yra jau tiek užgrūdinta ir pasiryžusi, kad jos tautinio nusistatymo ir moralinės tvirtybės priešas palausti niekasdos negali. Tačiau kartu matom, kad atskiri silpnesnieji tautos nariai šioj aktyvioj kovoj ar net pasyviu pasipriešinime rodo tendencijos palūsti. Metai iš metų palažtančiųjų skaičius didėja. Nežmoniškas persekiojimas, bauginimas, ir teroras, sunkiausias ir skurdžiausias gyvenimo sąlygos, pagaliau be galo ilgai užsitęsusi okupacija vienam kitam sąjūdžio dalyviui atima pasiūlymą kovoti, o viena kita menkliau susipratusi ir silpnesnės dvasios lietuvi pastumiamet išdavystės keliu.

Tai yra nedovanotini ir nepateisinami reiškiniai. Jeigu jie priema nusikaltimo riba, jie yra kartu ir baustini. Kur galima dabar, o jei ne tai steityje. Nors, ištikrujų, šios kovos nepaprastai ilgas užsitęsimas ar tai aktyviai ar pasyviai kovojantie lietuvi padėti daro be galo sunkią, tačiau vistiek šiandien kiekvienam garbingam lietuviui nieko kito nelieka, kaip viską vyriškai ištesėti, kad ir didžiausias kančias ir vargas net ir gyvybę pasukojeant Dievui ir Tėvynei.

Broliai ir sesės lietuvi, kas mes bebūtumė: giaklu kovojantys partizanai ar kiti aktyvūs laisvės kovos sąjūdžio dalyviai ar pasyviai besipriešinę asmenys, savo širdy nešioję tikrą lietuvišką nusistatymą ir savo sąžinės nesuteršią lietuviui netinkančiais darbais, atmintime, kad mes turime savo kovoj ir savo nusistatyme ištesėti ligi galo. Nepamirškime, kokių didžiųjų aukų nepasigailėjo mūsų tauta ankatyvesniais kovos metais, kai laisvės viltys dar buvo visiškai miglotos ir neaiškios. Šiandien dangus giedrėja. Šiandien laisvės viltis jau yra šviesi ir didelė. Šiandien laisvasis pasaulis jau ryžtingai ir tvirtai kalba apie, tai, kad pavergtieji kraštai turi atgauti laisvę. Ir tam žygiui visu rimtumu ruošiasi. Švinančių vilčių aktyvaizdoje kaupime visas jėgas.

kad galėtume savo kovoje ir savopasiryžime ište-
seti ligi galo ir savo vėliavą garbingai išnešti
ligi laimėjimo.

Tęskime žuvusiųjų ir nukankintų savo brolių ir
seserų testamentą. Šie nelaisvės metai tebus tau
tos istorijoje įrašyti, kaip didvyriškumo ir nepa-
lūžtančios kovos metai. Tegu jie pasauliui kalbės
kad Lietuva tikrai yra didvyrių žemė.

-----○○○○○-----

M. B ū t v y d i s

ŽIEMOS SAPNAS

Aukštos eglės snaigėmis apkritę.
Baltoš skaros ant jų šakų.
Tu žengsi šiuo dideliu mišku,
Lyg maža vikrutė sniegenytė.

Šviesios bangos širdį man užplūsta,
Aš džiaugsminga nuostabą juntu:
Kaip miškų gelmėj galėjai tu
Rast mūs mažą paslaptinę būstą?

Juk pas mus nežino niekas kelio
Be zylutės, kekštos ir genelio;
Juk ziema, visus takus čionai

Jau seniai apsnigus madu skiria.
...Ak, tik laime, kad per baltą girią
Randa kelią mudviejų sapnai.

-----○○○-----
○○○

LAISVOJO PASAULIO GYNYBOS SISTEMA

Baigę karą pergale prieš hitlerinę Vokietiją, buvusieji sąjungininkai pasidarė priešais, o buvo sieji priešai sąjungininkais. Vakariniai sąjungininkai karo pasekoje daugelį tautų išvadavo, bet dar daugiau tautų pavergė jų rytinis sąjungininkas. Pirmomis pūkerio dienomis Vakarai nesuprato, kad jų buvęs sąjungininkas yra jiems ne mažesnis priešas už tą, kuris jau buvo perbloktas. Vakarai kurį laiką tikėjo, kad nors karo pasekoje ir ne visi kraštai atgavo nepriklausomybę, tai rusų geros valios pasekoje visi ginčytini klausimai galės būti išspręsti taikiu būdu. Bet palengva Vakarai įsitikino, kad Maskva liko tokia pat kaip buvusi: klastos, smurto ir grėsmės visam laisvajam pasauliui židiniu. Palengva laisvasis pasaulis pradėjo burtis į ūkinę ir karinę vienybę, kad būtų išlaikyta pasaulyje taika ir atstatytas teisingumas - pavergtosioms tautoms sugrąžinti tas žmogaus teisės ir laisvė.

Tenka trumpai peržvelgti, kas Vakarų yra padaryta prieš buvusią sąjungininką, kokie žygiai daromi laisvajam pasauliui nuo bolševizmo grėsmės apsaugoti ir pavergtosioms tautoms išvaduoti.

Tuojuo po karo Europoje tefigiravo Europos Sąjunga, kurių sudarė: Anglija, Prancūzija, Belgija, Olandija ir Liuksemburgas. Tos sąjungos kariniams daliniams vadovavo anglų maršalas Montgomeris. Tai buvo mažareikšmiais faktorius Vakarų gynyboje.

1947m. JAV sukūrė vadinamąjį Maršalo planą. Tuo planu buvo teikiama ekonominė pagalba nuo karo nukentėjusioms Europos valstyboms. Tuo laiku dauguma Vakarų politikų dar galvojo, kad pasaulio laisvasis tautas nuo bolševizmo bus galima apsaugoti ekonominėmis priemonėmis.

Gal ir būtų Vakarai dar ilgai gyvenę iliuzijoje

mis, jei pati Maskva savo veržlumu nebūtų variusi
vykimo pirmyn. Neįtikėtina žiaurus teroras Mask
vos okupuotuose kraštuose, jos organizuotas per-
versmas Čekoslovakijoje/1948m. vasario mėn./ bei
jos įtakoje esančių kraštų visiškas subolševiki
nimas, įtikino Vakarus, kad ekonominių priemonių
maza, kad agresorius užmačioms sudrausti reikia
konkretesnių žygių.

Tos konkrečios priemonės pasireiškė 1949m.
kai buvo sukurtas Atlanto paktas, kurį sudarė
dvylika valstybių: JAV, Anglija, Prancūzija, Itali
ja, Portugalija, Danija, Olandija, Belgija, Norvegi
ja, Kanada, Islandija, Liuksemburgas. Bet tals
reikalais laisvųjų tautų pasitarimai vyko lėto-
kai. Iškilmingai pasirašytas Atlanto paktas taip
ir liko popieriuje, ne visos valstybės, jį pasira
šiusios, ratifikavo. Čia į pagalbą atėjo vėl ta
pati Maskva, kai jos iniciatyva buvo sukeltas Ko
rėjoje karas. Prasidėjus karo veiksmams Korėjoje,
jau visi galutinai įsitikino, kas yra kaltininkas
ir kad jam sudrausti reikalinga ginklo jėga. Įvy-
kiai pradėjo sparčiai vystytis ir palankiai pa-
vergtųjų tautų lūkesčiams. Atlanto paktas visų pa
sirašusiųjų valstybių buvo ratifikuotas, paskir
tas vyriausias vadas JAV gen. Eizenhaueris, pasižy
mis ypatingu sugebėjimu dirbti su įvairių tauty
bių žmonėmis. Atlanto valstybės buvo suskirstytos
sektoriais ir paskirti jų sektorių kariniai va-
dai. Karinėms Europos pajėgoms sušprinti JAV at
siuntė keturias divizijas. Europos sąjungos gin-
kluotosios pajėgos perėjo gen. Eizenhauerio ži-
nion, o buvęs jų vadas maršalas Montgomerys buvo
paskirtas Atlanto pakto karinių dalinių inspek-
torium.

Gen. Eizenhaueris yra pareiškęs, kad jo vadovy
bėje esanti Atlanto pakto kariuomenė jau dabar
galinti daugiau, kaip sulaukyti agresorių ant
Reino.

Po Cerčilio pasiūlybimų Vašingtone su Tru-
menu buvo paskirtas ir Atlanti pakto jūrų pajė-

gų vyriausias vadovas JAV admiralis Meksornik.

Šiuo metu kalba eina apie vakarių Vokietijos priėmimą į Atlanto pakta. Pakto valstybių parlamentai jau baigia ratifikuoti susitarimą pagal kurį bus priimtos į Atlanto pakta Graikija su Turkija. JAV jau seniai veda derybas su Ispanija dėl bazių. Nors Ispanija oficialiai nėra Atlanto pakto narys, bet, būdama susitariusi su Portugalija Iberijos pakto, karo atveju dalyvauja drauge su ja.

Gen. Eizenhaueris kiekvienoje Atlanto pakto šalyje ruošia rezervus, kad kadrintos kariuomenės išlaikymas neapsunkintų jų kraštų ekonomikos.

Atlanto pakta - galimas karinis vienetas, kuris vis auga ir stiprėja ir dar stiprės. Jo tiks las - išsaugoti taiką, o kilus karui, užtikrinti per galę.

Jungtinių Europos Valstybių idėja pirmasis iškelė Cercillis 1940m. Sveicarijoje. Cercillio iškelta mintis stipriai paremė Italijos min. pirminkas de Gasperis ir Belgijos min. Spakas.

Po parussisemųjų darbų ir eilės posėdžių, kurie pareikalavo gana daug laiko, 1949m. gegužės mėn. Strazburge/Vokietijoje buvo priimtas Jungtinių Europos Valstybių/JEV/statutas. Posėdžiai ir toliau tęsėvysta Strazburge, kur dalyvauja penkiolikos valstybių atstovai. JAV siūnia stebėti jus, nes jos yra suinteresuotos Europos vieningumu. Nuolatinai veikia sudaryta iš penkiolikos valstybių taryba, kurios svarbiausias uždavinys studijuoti būdus sujungti Europos ir politinį ir ūkinį vieneta.

Parlamentas sudaro daugumoje keršti Europos vienybės šalininkai. Ji diskusijose sienu klausimas darosi nebeaktualus. Parlamente daugiausia diskutuojama dėl būsimas JE struktūros, kur vyrauja trys srovės: 1/ federalistai - jau dabar nori JEV; 2/ tarpvalstybininkai - siekia, kad valstybėms, teinančioms į JEV, būtų palikta daugiau suvereniųjų teisių; 3/ funkcionalistai - siekia la-

bei lėto Europos vienybės vyksmo. Paskutiniųjų dau-
giausia randasi angliu štatojų tarpe.

Paskutiniu laiku kiek daugiau buvo nusivilta
anglų konservatoriais. Kai Serčila grįžo Angli-
joj į valdžią, karštieji Europos vienybės šalinin-
kai dėjo daug vilčių, kad ir Anglija aktyviai da-
lyvaus europiniame sąjūdyje. Bet Anglija ir to-
liau lieka nuošalė, kaip kitos valstybės, nes ji
turi specifinius išpareigojimus Britų Tautų Bend-
ruomenės ir JAV atvilgiu/Britų Tautų Bendruome-
nė sudaro laisvos tautos, susijungusios po Angli-
jos karaliaus karūna/. Prancūzai bei belgai bi-
jo per didelio vokiečių dominavimo, jei nedalyvau-
ja anglai; vokiečiai vėl nerodo per didelę entu-
ziją, kol nėra suvienyta Vokietija. Bet nežiū-
rint visų nesklaidumų vykstančių gana spartus, turint
galvoje, kad tai istoriniai nutarimai daromi. Ten-
ka pastebėti, kad pavergtos rytų Europos tautos
laikomos europinės bendruomenės nariais, ir įvyku
sioje tų tautų konferencijoje. Š. m. sausio mėn. 21-
24 dienomis Londone dalyvavo daug europinės sąjū-
džio žymių veikėjų.

JEV sukūrimo yra pasiūlyta jau ir realių daly-
kų, tai vadinamasis Šumano planas. Pagal tą planą
šešios valstybės: Prancūzija, Italija, vakarų Vokie-
tija, Danija, Belgija ir Liuksemburgas sunkiąja
pramonę sujungia bendras naudojimui, atšaldėda-
mos suvereninių teisių. Dauguma valstybių parla-
mentų, dalyvaujančių Šumano planą, tą susitarimą ra-
tifikavo. Ši ūkinė vienybė duoda tvirtą pagrindą
Europos politinei vienybei. Eventualius karo pavo-
jus tarp senųjų priešų Vokietijos ir Prancūzijos
darosi visai negalimas. Prie šio susitarimo palie-
kama teisė prisidėti ir kitoms valstybėms.

Antras realus dalykas, duodęs rimtą pagrindą
sukurti JEV, yra pleveno planas, t. y. planas euro-
pinei kariuomenei sukurti. Tuo pačiu išsprendžia-
mas visiems priimtina būdu ir vakarų Vokietijos
dalyvavimas laisvųjų tautų gynybos sistemoje. Euro-
pinės kariuomenės kūrimo kol kas dalyvauja tos pa-

cijos valstybės, Sumano plano dalyvės. Šiuo metu jau susitarta dėl europinės kariuomenės adminis-
travimo, finansavimo, bantykiavimo ir Atlanto pak-
to ginkluotomis pajėgomis ir kt. Sutarti klau-
simai bus perduoti svarstyti Atlanto pakto ša-
liu atstovams susisiekantiems vasario mėn. Lisa-
bonoje. Paskutinio metu pasitarimuose dėl europi-
nės kariuomenės sukūrimo vakarų Vokietijos ats-
toves prof. Halšteinas išreiškė pasigėdėvimą, kad jo
tauta būtų priimta į Atlanto pakta, kaip lygia-
teisis narys. Pasitarimų metu sudaryta europinės
kariuomenės administracinė komisija iš devynių
narių: po du vokiečių, italų ir prancūzų bei po
vieną belgų, olandų ir liuksemburgių. Adminis-
tracinė komisija bus atsakinga parlamentui. Vi-
sas šias pastangas stebi ir remia JAV.

Turint galvoje šiuos milžiniškus darbus, vis-
gi jie vykdomi pakankamai sparčiai ir, kas svar-
biausia, tvirtu pagrindu, nes tautos dalyvauja lais-
vu noru. Jau ne laikas skirti bus nuo to momento,
kai po JEV žalia-balta vėliava štos vienodai sp-
ginkluotos, vienodai aprengetos ir vienos koman-
dos klausančios įvairių tautų armijos, kad Europo-
je būtų išlaikyta taika, kuri nėra uždoms, kol
šimtas milijonų europiečių nėra nuožmų raudono-
jo budelio jungė.

Tolimesiose Rytuose atverti bolševikinei Kini-
jai jau senokai kombinuojamas Kiaojo Vandenyne
paktas, kuris nebuvo įgyvendintas, kol nebuvo pa-
sirašyta taikos sutartis su Japonija. Po teikos
sutarties su Japonija pasirašyta San Franciske,
Trumeno įgaliojimo, ambasadorius Daleesas, ėmėsi
energingų žygių paktui sudaryti. Tą paktą suda-
rys JAV, Japonija, Australija, Filipinai, N. Zelandi-
ja. Kadangi N. Zelandija yra Britų Tautų bendruo-
menės narys, tai karo atveju dalyvautų ir Anglija
su kitais tos pečios bendruomenės nariais.

Šio pakto sukūrimą, reikia manyti, paskubins
einę gandai, kad Kinijos bolševikai besiruošia už-
pulti Vietnamą. Vietnamas žymiai svarbesnė bazė

uz Korėją kaip kerinčią, atšvilgiu, taip ir savo turtais. Trečypis pasaulinis karas čia turėtų dau-
giau galimybių užsiliepsnoti, negu Korėjos. Nors
Azijos tautos ir yra gana daug nepatranktos va-
karieciams, bet ir jos jau spėjo įsitikinti, kad
pasirinkimas čia turė vieną-tie patys "nekencija
mieji", nes naujieji žaisves nesėjai yra daug bai
sesni.

Kiek susitrukde Artimųjų Rytų pakto sukūri-
mas, kuris liko ir ne toks aktualus, kai Turkija
ir Graikija priimemos į Atlanto pakto. Čia ne-
galandumų, nesė Irene ir Egipte vykę nepalankūs
Vakarų atšvilgiu veikimai. Irans, pasinaudoda -
mas tarptautinėje situacijoje, nutraukė su Anglija su-
tarti, liečiančią naftos eksploatavimą, o Egiptas
nutraukė 1936 metais sudarytą sutartį, pagal ku-
ria Anglijai tenka atsakomybė už Sueso kanalo
saugumą. Kai iš Ireno angliai pasitraukė, tai Egiptas
te pasipriešino visu griežtumu. Egiptiečiai pama-
tė, kad jų žingnis šiuo metu yra neprotingas, pa-
keitė vyriausybę ir padėtis greičiausia stabili-
zuosis ir prisidės Anglijos-Egipto derybos. Pa-
gal dabartinę padėtį Irano ir Egipto dalyvavi-
mas Artimųjų Rytų pakte nėra galimas. Pakto suda-
rytų Anglija, Prancūzija ir Turkija. Veikia tikė-
ti, kad ir čia laisvosios tautos ras būdus ir ga-
limybes susitarti, nes Maskva verčia tai padary-
ti.

Skaici

Amerikos žemynas stipriai ruštiesi prieš bol-
ševizmą ir yra gana vieningas. Ta vienybė pasi-
reiškia ypač dabartiniu metu. 1942m. kovo mėn. 20
d. įvykusioje Amerikos žemyno užstienių teiksalų mi-
nistru pasiterimuose vieniš klausimais buvo sus-
tarta vieningai, kokiu būdu priešintis bolševiki-
nei agresijai.

Trumpai peržvelgus laisvojo pasaulio pasiro-
šimą ir prausimą prieš bolševikinį, nesunku iš-
pranašauti bolševizmui galą. Karas neišvengiamas
o kieno ošėje bus pergale-daugiau negu aišku.

DVI MIRTYS

/Ištrauka iš romėno "Laikų grifų"/

Iš nakties suvaziavę masinomis rusai jas pali-
kė kaimuose ir anksti rytą pradėjo girios vely-
mą. Tą dieną miškų masyve keliose vietose buvo
girdėti ilgesni ir trumpesni susišaudymai.

Po pietų į Vidugirių kaimą išsinešė rusai du
sužeistuosius. Pagalde juos žemėje ant kariškų
palapinių ūkininko Mačiulio sode. Sanitarai buvo,
matyt, jau suteikę jiems pirmąją pagalbą. Lauke
gydytojo, kuris buvo sustojęs gretimam kaimė ir
turėjo tuojau atvykti. Vieną sužeistųjų karei-
viai vadino Vanka, o antrą Mite. Abu buvo išbalę,
blizgančiomis akim, abiejų drabužiai sukruvinti.
Vanka buvo tamsiaplaukis, didelio ūgio, tvirto su-
dėjimo. Jis griežė dantimis ir itūžusiai blaškė
ant kruvinių palapinių. Žaizda buvo, matyt, labai
skaudi, nes tarpais jie atšarpiai užsisaukdavo. Mi-
tė gi buvo smulkutis, šviesiaplaukis, matyt, dar
labai jaunas berniukas. Jis gulėjo tyliai ant sa-
vo palapinių nedejuodamas ir nevaitodamas. Tik
iš veido buvo matyti, kad ir jis labai kenčia.

Kai Mačiulis priėjo artyn, sanitarai, poroše į
sužeistuosius, tuojau ėmė keikti banditus ir
tuos šunsnukius pagiriečius, kurie juos prilaiko.

-Ar jų nieko nenušovėt? - užklauso Mačiulis.

-Kur tau! Beeinant per mišką, mus užpylė ugnį
mi ir visi pabėgo... - vel iš rusų lūpų pasigirdo
keiksmų srovė.

Mačiuliui iš karto pasidarė lengviau ant šir-
dies. Iš pat nakties, kai tik pamatė tokia daugy-
bę rusų, buvo baisiai neramu. O diena, kai išgirdo
girių susišaudymą, ir jie pats ir žmona ir
vaikai pasidarė kaip mirę.

Bijodamas, kad iš veido neatspėtų jo nuotaiką
Mačiulis priėjo prie sužeistųjų ir ėmė juos ap-
gailestauti: tokius puikius vyrus... tokie pra-
keikti banditai...

Rusų įtūžimas truputį aprimo, ir jie Mačiuliui ėmėsi eiskinti, kad Vanka sužeistas truputį, že --
miau sonksuliu, matyt, į kepenis, o Mitė į kirksnį

-Ar pagys? - paklausė Mačiulis.

-Sunkūs sužeidimai, - pramarmėjo vienas rusas ir taip, kad sužeistieji nepastebėtų, beviltiškai mostelėjo rankas.

Pagaliau pasirodė dalinio gydytojas Seriožinas ir politinis vadovas Trubakovas.

Gydytojas ėmėsi apžiūrinėti sužeistuosius. Pirmausia jis priejo prie Vankos. Vanka, matyt, atėjusiu siųjį iš karto nepažino. Tik gydytojo pajudintas, jis apsižvalgė. Jo apsinisukęs, lyg dulkėmis apneštas, veidas kiek praskaidrėjo ir jis ėmė kalbėti, o jo balsas girdėjosi įtūžino gaida:

-Nebereikia! Geriau nejudinkit... Ai, ai..... Skausmas koka... Vistiek matau, kad galas! Galas! Ir už ką? - čia jis žveivromis pažvelgė į politruką ir, matyt, dar labiau įtūžo.

-Eik čia artyn, Trubakove! Tu, sunie prakeiktas! - ėmė jis šaukti politrukui: - Manai, kad aš tavęs dar bijau? Nebijau! Dabar tu prieš mane bejėgis. Nors prieš mirtį dar prispausiu tau akis.

Dalykas buvo toks netikėtas, kad Trubakovas iš karto sumišo, nebežinodamas, kas daryti. Sumišo ir gydytojas ir čia buvę kareiviai. Kažkaip šiurpu pasidarė Mačiuliui. Gydytojas pirmasis susigriebė taisyti padėti.

-Nejudėk ir nesūksuk, - kreipėsi jis į sužeistą jį, - pakenks...

-Tiems, kurie dar nemiršta, tai galėtų pakenkti, bet ne man, - atstūžė Vanka: - Dabar aš galiu kalbėti, ką galvoju. Tai pirmą kartą gyvenime, nes žinau, tai dabar nieko nepakenks... Ko taip išbalai, Trubakove? Niekas! Stalino budeli! Žinok, kad visi gyvieji tau nori pasakyti tai, ką aš dabar tau sakau. Prakeiktu, tave! Ir Staliną, tavo dievą! Tebus prakeiktas amonijos žudikas! Dvokiantis gruzinas!

Tai buvo tiesiog per daug. Politrukas Trukako -
vas visiškai išbaigė ir griebėsi pistoleto. Gydy -
tojas sako jį raminti:

-Brauge vadove, dėl to nesijaudinkit. Matote jis
kliedi. Jo sąmonė aptemus. Jis nebeatseko už savo
veiksmus.

-Matosi, koks čia kliedėjimas, - suurzgė politru
kas ir, pripuolęs prie Vankos, ėmė šaukti grasinda
mas pistoletu:

-Nutišk, niekše: žinai, kas laukia už tokias kal
bas!...

-Šauk, šauk! Greičiau baigsis... Visa amžių
badą kenčiau, dabar dvėsiu. Šauk! Ko bijai šunsnu
ki? Gink Stalino vardą. Matai, kad aš spiaunu jam
į snukį? - ir taip vienas po kito pylėsi ilgiausia
matyti, visą amžių taupytų keiksmų virtinė Stali
no vardą.

Trubakovas šokinėjo su pistoletu rankoje ir
mirtinsi nustebintas, kad štai žmogus gali taip
pasibaistinėti jo nebijoti, buvo be galo sumišęs
ir ištūžęs.

-Jeigu aš žinočiau, kad jis čia nekliedi, baig
ta! Butų baigta su juo! - momentais pasigirzdavo
jo balsas pro Vankos keiksmų srautą.

Antras suzeistasis mažasis Mite taip pat buvo
be galo nustebintas viso šito incidento. Jis net
pasikėlė ant savo kravinių palapinių ir prasižio
jęs stebėjo tą baisingą maištą. Pagaliau jis pra
bilo tyliau ir švelniu balsu, kreipdamasis į Vanką:

-Vanka, broli, ką darai? Argi taip reikia prieš
mirtį?

Naištininkas Vanka, matyt, išgirdo Mitės balsą,
pritilo, pasuko jo pusėn veidą ir pasakė:

-Gaila tavęs, Mite. Tu vargėnas žmogus... Gal bū
tum net šventas... Bet tavo dievas niekšas ir bai
dyklė. Todėl prakeikiu aš ir tave. Vargėnas tu ir
nelaimingas kvailys! Apakėlis! Prakeiktas asi
las! Mele tu užaugai, pasaulio nematei, teisybės
nepažįsti...

Bet Vankos jėgos, matyt, jau baigė. Jo žodžiai

omė darytis be saryšio. Pagaliau jis visai nutilo, ir jo veidas apsiniaukė. Prasidėjo agonija. Gydytojas prie jo pasilenkė, pasiziūrejo ir pasakė:

-Baigiasi.

Politrukas išidėjo pistoletą makštin.

Gydytojas prie jo prie Mites ir pradėjo jį apžiūrėti. Paskui, pasėjęs į šali, mostelėjo politrukui ir pasakė:

-Ne daugiau, kaip kelios valandos gyventi. Vežti ligoninėn nebeverta.

Ir grįžęs prie ligonio, gydytojas išvirkstė jam skausmą reminanciją vaistų.

Trubakovas šneiriai pažvelgė į Vankos lavoną ir kreipėsi į Mite:

-Kaip tau pasitaikė, Mite?

-Manęs per pirmą susišaudymą nesužeidė. Antrą sykį, košiant kvartalą, mes keliese ėjom šalis ir pastebėjom viens banditą. Šuktelejau draugams, kad vykimės, bet jie tik patūpėjo. Nesivijo. Tada aš vijau vienas...

-Kas tokie nesivijo? - užklausė politrukas ir tuojau išitraukė bloknotą.

Mitė pasakė jam tai ir kalbėjo toliau:

-Taigi, aš vejuos, o jis sustoja, šauna į mane ir vel bėga. Bet aš nebudamas vijaus ir vijaus, kol iš vieno tankaus egliaičių kupsto gavau šį šūvį... Bet aš nesigailiu, drauge vadove, savo gyvybės... Už Stalingą, už tėvynę....

Politrukas išžiūgėlė nušvito ir kreipėsi į ten visą laiką besitrinantį Mačiulį:

-Matai, koks mūsų kareivis į matai: šitoks, tai retas žmogus, tai nepaprastas žmogus, - tęsė politrukas, tiesiog patekdamas ekstazėn: - Visą laiką pažistu jį. Ne toks kaip kiti: nei jis vogė, nei jis simuliavo, nei apgaulinėjo... Ir net nesikeikė, žino ma, jei nebuvo būtino reikalo.

-Taip, tai, matyt, šventas žmogus, - tarė Mačiulis su slapta ironija.

-Taip, tiesiog šventas, - atsakė politrukas visu

rintumu, -vienas toks žmogus visame pulke. Visą šią prakeiktą spylinkę vertėtų už ją vieną susaudyti.

-Vanka baigėsi. Matyt, ir man greit bus tas pat.
-Tare Mitė: -Drauge vadove, išimkite man iš kišenės draugo Stalino paveikslą.

Vadovas išėmė paveikslėlį ir padavė jį Mitėi. Nimirėliška sužeistojo ranka atsargiai paėmė paveiksluką, o žibančios akys pagerbiai į jį sužiūro.

-Drauge vadove, -tarė jis patylom: -dsbar aš prašysiu, palikite valandelei mane vieną.

Politrukas ir gydytojas nuo jo pasitraukė. Mačiulis įėjo į pirkia, iš smalsumo prasivėrė langą ir stebėjo sužeistą Mitė tyliai ir šveiniai, lyg ekstazes apimtas, žiūrėjo į Staliną ir kaską patylom šnabzdėjo.

-Lyg melstųsi, -tarė sau Mačiulis.

Kartais, matyt, nebegalėdamas pakelti skausmą, Mitė sujudėdavo, ir girdejosi skaudūs, patylom tariami žodžiai:

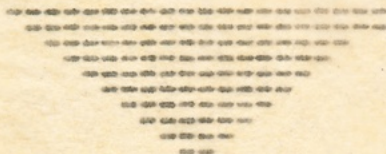
-Staline, mano Staline, kodėl mane apleidai ?

Ir m atomai nuo tų žodžių jam palengvėdavo, jis nurimdavo ir vėl su tylia ekstaze žiūrėdavo į Stalino paveikslą. Taip tęsėsi visą pusvalandį, kol Stalinas iškrito jam iš rankų.

Kai Mačiulis vėl išėjo laukan, politruko nebebuvo. Prie Mitės lavono stovėjo gydytojas.

-Mirė? -paklausė Mačiulis.

-Mirė, -atsakė gydytojas. Paskui patylėjęs pridūrė: -Jūs, tur būt, žinote istoriją apie du lastrus? Ar ne penešu?

L A I S V E S k o v ų A I D A I
////////////////////////////////////

N. B e t s u t a s

TAIP ŽUSTA PARTIZANAI

1946m. birželio mėn. bolševikine valdžia Biržų girion metu dvi divizijas kariuomenės, norėdama galutinai sunaikinti gyvenančius partizanus. Partizanų būriai, susidūrę su tokio skaitlingu priešų, po trumpų kautynių pasitraukė ir ligi vakaro manevravo po girią. Naktį gi išsimušė į laukus.

Partizanas Skeberdis taip pat tuo metu pasitraukė iš girios ir apsistojo kaime pas vieną gyventoją. Tas gyventojas iš seniau buvo žinomas kaip komunistuojantis, bet prt. Skeberdis juo kaip seniau pažįstamu, visų laikų pasitikėdavo. Prt. Skeberdziui nuėjus miegoti į daržinę, namų šeimininkas nubėgo į netoliese kaime stovėjusio rusų dalinio būstinę. Bematant prisistatė sušveitindamas apie trisdešimt žmonių. Priertėje prie daržinės rusai ėmė šaukti Skeberdziui, kad jis pasiduotų, tačiau tikras lietuvis partizanas niekad gyvas nepasiduoda į priešo rankas. Todėl ir Skeberdis į rusų šūkavimus atsakė taikliais šūviais. Tuoj krito pora rusų. Likusieji sumišo. Tuo pasinaudodamas Skeberdis bandė bėgti. Bet greitai laiku buvo pašautas į koją. Nežiūrint to, slinko pirmyn, taikliai atšaudydamas. Rusai, išgezdinti jo ugnies taiklumo, nedrįso per daug artai ištėti. Tačiau prieky buvo nenugalima kliūtis: upė. Negalėdamas su savo persauta koja per ją persikasti, Skeberdis atsigulė pakrūtėj ir kovėsi su puolančiu priešų. Gera dalis priešų buvo išskinta jo taiklių šūvių. Likusieji nebeklausė komanduojančio ir nesiūryzo slinkti pirmyn.

Sumišęs priešas nutarė šauktis pagalbos. Iš

Biržų atvažiavo dar trys mašinos rusų. Bet atėjo ir vakaras. Priešas, suprasdamas, kad sužeistasis Skeberdis nebegali pabėgti, apsupo jį ir laukė iki ryto. Prt. Keberdis taip pat laukė ryto, gerai žinodamas, kad tas rytas bus jam paskutinis. Tačiau jausdamas širdy tikrą partizanišką pasiryžimą, jis tikėtai kaupė jėgas tam, kad gelėtų pa skutiniuosius šovinius kuo taikliau iššaudyti.

Rytą kautynės atsinaujino. Pagaliau priešai nustatė, kad šūvių iš jo pusės nebegirdėti, nes Skeberdis šaudėsi tol, kol turėjo šovinių. Prislinkę arčiau, jie pamatė, kad Skeberdis jau guli sukrięs žemėje. Pamėnę, kad jis jau nebegyvas, rusai vi su armu puolė pirmyn: kiekvienas norėjo savo ranka pribaugti gal dar kiek kvėpuojantį atkaklų priešą. Tačiau vos pirmasis rusas prie jo pribėgo, pasigirdo sprogimas. Tai Skeberdis, apsimetęs negyvu, patraukė savo paskutinę granatą.

Tik po to rusai išliejo savo kerstą ant narsiojo partizano lavono, beveik į atskirus gabalus jį sudraskyti. Gal būtų visai susmulkinę, bet prisiminė, kad lavoną dar reikės paguldyti ant gatvės.

Tada lavono liekenos buvo pėdėtos ant neštuvų, /kad neišsimėtytų po gabalą/ ir nugsėbentos į Biržus. Ten dideliame komunistų džiaugsmui neštuvai buvo išstatyti miesto gatvėje. Ant partizano Skeberdžio rankovės buvusi tautinė vėliavėlė su užrašu "Lietuva" buvo priklijuota jam ant kaktos. Tai lietuviams stebėtojams nenorom keldavo mintį, kad tas sudraskytas atkaklaus kovotojo kūnas tarytum simbolizuoja priešą sudraskytą ir išniekintą Lietuvą.

Besikaudamas Skeberdis pačių rusų žiniomis išvedė iš rikiuotės dylika jų kovotojų, aštuonius iš jų nukaudamas vietoje. Komanduojuantis priešą karininkas, austėbintas šio partizano kovingumo, pareiškė: jei tokių vyrų būtų apie trisdešimt, jiems įveikti reikėtų viso mūsų puiko.

saulio lietuvius vienam didžiajam tikslui.

Lietuvių tauta yra pirmoji tarp tų tautų, kurios šiandien parodė daugiausia pastangų kovoje dėl laisvės. Ji taip pat yra pirmoji tarp tų tautų, kurios šiuo metu sudėjo didžiausias aukas laisvės kovoje. Viso pasaulio spauda labai palankiai rašo apie Lietuvą ir apie jos laisvės siekimą. Ypatin- gai daug užsienis rašo apie Lietuvos partizanus ir jeis žavisi.

Pasaulis pamatęs, koks likimas ištiko komunis- tų pavergtas tautas, supranta, kokių siaubu jam graso komunistų veržlumas. Laisvėsis pasaulis ne- nori karo, bet bolševikų veržlumas tą karą artina. Karas atneš pasauliui didelių sunaikinimų, bet kartu jis atneš pavergtosioms tautoms laisvę.

Kalėdų proga VLIK-o vardu sveikinu visus pa- saulyje išbleškytus lietuvius, ypatinai tuos, ku- rie yra už geležinės uždangos, ragindamas nenusi- minti ir nepapraštaitikėjimo laisve. Mūsų komitee- tas, galintis krašto rezistencijos, pasižada viso- mis išgalėmis kovoti dėl Lietuvos laisvės, kol pa- galiau, jums vedovaujant, bus galutinai atstatyta Lietuvos nepriklausomybė.

Lietuvos pasiunt. g. min. Amerikai

P. Ladeikio N. Metų sveikinimas

Brangūs broliai ir sesės!

Manau, kad steinantieji metai bus bent kiek lai- mingesni už kitus, kurie paminėtini, kaip lietu- vių tautos žudymo metai. Gandes apie mūsų tautos kančias nuskanbėjo po visą pasaulį, kai Jungtinių Tautų Organizacijai buvo išteiktas Lietuvos vardu memorandumas.

Lietuvos ūkininkas trokšta trijų dalykų: tė- viškės, tėikos ir tverkos. Bet tie visi dalykai be politinio perversmo yra neįmanomi.

Mes, gyvendami laisvėje, girdime motinos Tėvy- nės balsą: "Gelbėkit, kol dar nevela!" Bet mūsų tau- tos išsigelbėjimui reikalinga politinė rai

dos pakaita. Kad išsilaisvinimas ateis nėra jo --
kios abejonės. Jam priartinti reikia žengti reli-
gingumo, tautiškumą ir kovingumo gėirėmis nužymė-
tu keliu.

Tik laisvas žmogus, o ne rusų robotas kurs a -
teities pasaulį. Mes nesutinkame ir niekadės nesu-
tiksimė, kad mūsų tauta neštų jai Maskvos užkreu-
tą jungę.

VLIK-o ir VV-os pirw. Krupavičiaus

N. Metų sveikinimas

Brangiausioji lietuvių tauta!

Tu skendi kraujuje ir kančiose, tu nuklojai kau-
lais Lietuvos žemelę ir pakelelę į šaltąsias tai-
gas.

Žiaurusis priešas ramkias supančioti gali, bet
kas supančios laisvę teutos dvasių? Pralietas
kraujas gimdo gelianus, kurie tės pradėtą kovę.
Kritusiųjų kaujai laimėjimą praneša. Kiekviens
prarasta gyvybė, kiekvienas kraujo lašas yra išsi-
laisvinimo laidas.

Vyriausias Lietuvos Išsilaisvinimo Komitetas
žino jūsų aukas ir kančias ir lenkia pagarbiai sa-
vo galvas. Mūsų komitetas taip pat kovoja dėl Lie-
tuvos laisvės, tik kitokiomis priemonėmis, kurios
jums nėra prieinamos.

Nepraraskime vilties į Kovę tikrai laimėsime!
Amerikos Lietuvių Tarybos sekr. P. Grigeičio

N. Metų sveikinimas

Brangieji broliai ir sesės, vargstančios Lietu-
vos sūnūs ir dukros!

Jau vienuoliks metų, kai Stalinas atsiuntė į
Lietuvą savo armijas. Siurpas ima pagalvojus, kiek
lietuvių Maskva išžudė ir istremė pirmaisiais o-
kupacijos metais. Antrą kartą okupavę kraštą, bol-

ševikai kankina ir sugo dar žiauriau.

Mes, senieji Amerikos lietuviai, su skausmu pri-
simename Lietuvą, kur yra mūsų brolių kaulai.

Laisvoji žmonija mato, kas jai gresia iš bolše-
vikų pusės ir ji ruošiasi sužlugdyti jų užma-
čias. Laisvasis pasaulis yra daug galingesnis, kaip
Maskvos tirano valdoma vergų styvykla.

Tikėkite, kad su kiekvienu diena ir valanda jų-
sų išsilaisvinimas artėja.

Linkiu, kad jūsų ir mūsų norai kuo greičiausiai
išsipildytų ir prisikeltų laisva, nepriklausoma,
demokratinė Lietuvos respublika.

PAGALBOS ŠAUKSMAS IS LIETUVOS MIŠKŲ

1948m. rugpjūčio mėn. senojoje mūsų sostinėje Vil-
niauj pagrindžio organizacijų iniciatyva buvo pa-
rašytas Lietuvos tikinčiųjų laiškas Šv. Tėvui.
Laisvės kovotojų pastangomis šis laiškas pasiekė
laisvąjį pasaulį. Ten jis buvo išverstas į daugelį
kalbų/anglų, vokiečių, prancūzų, italių, ispanų ir
kt./ ir skelbiamas laisvųjų kraštų spaudoje.

Kaip praneša "Amerikos balsas", paskutiniu lai-
ku visame pasaulyje plačiai veikiančios organiza-
cijos Tarptautinio Komiteto Krikščioniškai kultū-
rai ginti vokiška sekcija šį laišką išleido vo-
kiečių kalba atskiru didelio tiražo leidiniu. Lei-
dinys pavadintas "Pagalbos šaukimas iš Lietuvos
miškų". Leidinyje idėtas juodas Pabaltijo kraštų
žemėlapis, kur yra parašyti šie žodžiai: "Čia kry-
žius kovoją prieš sovietų žvaigždę".

Leidinyje gražiai iliustruotas. Viename paveiks-
le vaizduojamos čekistų veramos tremtinių virtinės,
kitame - išvartyti lietuviški rūpintojėliai,
trečiame - tarp griuvėsių pastatyta Stalino statu-
la, šalis kurios gali nužudyti žmogaus lavonąs,
ketvirtame - vaizduojama girios giuduma ir joje be
sislapsstantys ištikimieji tautos sūnūs lietuviai
partizanai.

Laiško tekste pasakojama apie nepaprastą lie

tuvių tautos kancias ir jos nepalaužiamą atkaklumą, ginant savo tikėjimą ir kitas dvasines vertybes.

Pažymėtina, kad iš viso laisvasis pasaulis šiuo metu rodo vis didesnę susidomėjimą Lietuva. "Amerikos balso" pranešimu žymūs laisvojo pasaulio laikraščiai ir žurnalai dėdė išsamius straipsnius apie Lietuvą, jos dabartinę padėtį bei kovą prieš pavergėjus. Vieno žymaus prancūzo žurnalų leidykla išleido net atskirą knyga "Pabaltija tragedija", kur daugiausia vietos skiriama Lietuvai.

Tarp kitų vienas žymus Uragvajaus laikraštis išleido specialų straipsnį apie lietuvių partizaninę kovą šia antrašte: "Karas Lietuvoj dar nepaibaigė".

VISA EUROPA TURI BŪTI LAISVA

Vidurio ir Rytų Europos pavergtųjų tautų

konferencija Londone

Sausio 21-24 d. Londone vyko Vidurio ir Rytų Europos kraštų konferencija. Cis dalyvavo dešimtis komunistų pavergtųjų Europos valstybių atstovai: Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos, Albanijos, ir Jugoslavijos. Be to, dalyvavo daug žymiųjų laisvosios Europos politikų. Viso posėdžiavo daugiau kaip 150 atstovų.

Konferencijos tikslas buvo apsvarstyti dabartinę komunistų pavergtųjų Europos kraštų padėtį ir nustatyti gaires, kaip turės būti tvarkomas tų kraštų gyvenimas, kai jie bus išlaisvinti.

Konferenciją savo kalbomis sveikino anglių vyriausybės ir politinių partijų atstovai. Konferencijoj apsvarstytas 24 punktų planas. Laisvųjų kraštų politikai savo kalbose pabrėžė, kad dėdėja pavergtųjų kraštų viltys išsivaduoti, nes, la is vajam pasauliui stiprejančiam, kas kart gerėja sąlygos susitvarkyti su Kremlium. Pavergtųjų kraštų atstovai papasakojo apie savo kraštų padėtį ir pabrėžė

kad yra būtina Maskvos tikrovus nustumti iki jų buvusios sienos ir ekonomiškai atkurti nuterietus kraštus.

Konferencijoje sakvingesniam darbui buvo sudarytos atskiros komisijos žemės ūkiui, kultūros, jaunimo ir kt. klausimams apsverstyti.

Konferencijai baigiantis, buvo priimta bendra rezoliucija. Rezoliucijoje sakoma, kad negali būti pastovios ir tvirtos taikos, kol Europa yra perdalinta pusiau. Iš viso yra tiesiog pasityčiojimas kalbėti apie taiką, kol šimtas milijonų Europos gyventojų neša baisiausią vergiją. Kūsų kariuomenė atėjo Europon ne jos išvaduoti, bet uždėti jai daug baisesnį jungą, negu buvo Hitlerio laikais. Pavergtų jų kraštų buitį yra neatvaizduojamai sunki. Tačiau jų likimui turės išsispresėti, bentykių išlyginimas tarp islevoje pasaulio ir bolševikų bus galimas tik tada, kai Kremlius atitrauks savo armijas iš pavergtųjų kraštų ir duos jiems laisvai spsispresėti. Pavergtieji kraštai pasisako už tai, kad po išvadavimo jie sudarytų artimai bendraujantią ekonominą vienetą ir kad jų atkūrimui iš kolchozinės vergijos griuvėsių būtų pritaikintas bendras planas. Taip pat šie kraštai pasisako už politinę Europos federaciją ir pasižada po išvadavimo sąžiningai atlikti savo paskirtį, kaip Jungtinės Europos nariai.

Lietuvą šioje konferencijoje atstovavo Lietuvos pasiuntinys Londone dr. Balutis, Lietuvos atstovas Paryžiuje dr. Bačkis, VLIK-o atstovas Brakas, prof. Baltrušaitis, Sidzikauskas, Balickas, Prapuolienytė ir kt.

"Amerikos baisas", konferencijai baigiantis, transliavo Lietuvos atstovo Paryžiuje dr. Bačkio žodį, pavergtajai Lietuvai. Kalbėtojas šrupai nupasakojo apie konferencijos darbus ir pabrėžė, jog ši konferencija labai sustiprino viltį, kad pavergtiesiems kraštams ateis išvadavimas.

LIETUVOJ REIKALŲ GYNIMAS JUNGTINIŲ
TAUTŲ ORGANIZACIJOS GENERALINĖJ ASAMBLĖJOJ

N i u j o r k a s. 51.XII.11. Lietuvos pasiuntė
tinaų įg.min. žadeikis JTO pateikė duomenis apie
tai, kad šios okupacijos metu bolševikai išžudė lie
tuvoj viro 50 000 žmonių. Duomenys paremti dokumen
tais, atve.tais iš pavergtosios Lietuvos. Tarp doku
mentų yra milicijos įsakymai, sąrašai ir kiti bol
ševikų nusikaltimus stekleidžiantieji įrodymai.

N i u j o r k a s. 51.XII.21. "Amerikos balsas"
perdavė Lietuvos atstovo Paryžiuje dr. Bačkio kal
bą iš JTO gen. asamblėjos posėdžių salės. Savo kal
boj dr. Bačkis papasakojo, kad pavergtųjų kraštų
atstovai įteikė bendrą memorandumą Jungtinių Tautų
Organizacijai dėl padėties tuose kraštuose. Lie
tuva atstovavo pats kalbėtojas ir Lietuvos diplo
matijos šefas Łozoraitis. Be bendrojo memorandumo
kiekvieną pavergtąjį kraštą atstovai įteikė at
skirus tą kraštą liečiančius memorandumus visoms
gen. asamblėjoj dalyvaujančioms laisvųjų kraštų de
legacijoms. Kalbėtojas papasakojo, kad VLIK-o papra
šyti atstovai gina Lietuvos reikalus JTO. Kartu
jie užtikrina, kad lietuviai atstovai užsieny dero
visa, kas tik galima, kad pavergtos Tėvynės kančios
palengvėtų ir greičiau baigtųs.

N i u j o r k a s. 52.I.4. VLIK-o pirm. M. Krupa
vičius ir vienas jo pavaduotojų prof. Brazaitis
lankėsi Paryžiuje, kur jie kartu su nuolatine VLIK-
o komisija prie gen. asamblėjos JTO pirmininkui, se
kretoriui ir visoms laisvųjų šalių delegacijoms į
teikė visus genocidą / ištisinį tautos naikinimą /
Lietuvoj liečiančius dokumentus bendru rinkiniu.
Kartu jie perdavė prašymą paskirti JTO komisija
ištirti padėčiai Lietuvoj, sustabdyti sovietų tero
rą ir atstatyti Lietuvos nepriklausomybę.

RAUDONASIS ROJUS

K. n i v a i š s

SOCLENKTYNĖS

Soclenktynės | Soclenktynės |
Nors iš nuovargio sutinės,
Nors jau kvėpas paskutinis
Beigė skristi iš krūtinės,
Nesvarbu: iš paskutinių
Reikia bėgti soclenktynių.

Soclenktynės | Soclenktynės |
Miškas vandeniui patvinęs
Kiauros balsos ir klampynės.
Krito kūnas paskutinis.
Pats griebk rasta pauolinį |
Ant pečių | Ir soclenktynių |

Soclenktynės | Soclenktynės |
Duoklės, duoklės viršplaninės.
Joms maišelis paskutinis.
Nors nuo bado tu patinės,
Čiupk tą pūdą paskutinį |
Ant pečių | Ir soclenktynių |

Soclenktynės | Soclenktynės |
O sunagenū partinis
Vejas ant kulnų užmynes,
Gula kelisis ant krūtinės,
Išsivilkęs iš vatinių,
Keldams tempą soclenktynių.